

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8214/21

לפני :
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט א' שטיין

העותרים :
1. איתמר בן גביר
2. עוצמה יהודית – חזית יהודית לאומית
3. אילה בן גביר

נ ג ד

המשיבים :
1. עיריית רהט
2. פאיז אבו סהיבאן
3. מנכ"ל החברה הכלכלית רהט
4. עו"ד שרון שטיין יועמ"ש עיריית רהט
5. משרד הפנים
6. הרשות לקידום מעמד האישה
7. היועץ המשפטי לממשלה
8. המשנה ליועמ"ש (ציבורי מנהלי)

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותרים : עו"ד איתמר בן גביר ; עו"ד חנמאל דורפמן

בשם המשיבים 1-4 : עו"ד שרון שטיין

בשם המשיבים 5-8 : עו"ד נטע אורן

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרים כי נחייב את המשיבים 1-4 לקבוע שעות רחצה משותפות לרחצת גברים ונשים יחדיו בבריכה העירונית בעיר רהט. כמו כן מבקשים העותרים כי נפעל לחייב את המשיבים 5-8 לאכוף את הוראות החוק בעניין זה.

2. בקשה זו של העותרים נסמכה, בין היתר, על הוראות חוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964, ובפרט הוראת סעיף 6(4) לחוק זה, וכן על אשר נקבע בפסק דינו של בית משפט זה בבג"ץ 3865/20 שוקרון נ' המועצה המקומית קריית ארבע (26.4.2018) (להלן: בג"ץ שוקרון):

"[...] על פי עקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית, על המועצה המקומית כרשות מינהלית לפעול באופן סביר, הוגן ושוויוני בהקצאת שעות הבריכה כמשאב ציבורי העומד לרשותם של תושבי הרשות" (ראו: פסק דינו של השופט י' עמית, פסקה 16).

וכן,

"רשות מקומית, כדוגמת הרשות המקומית קריית ארבע, אינה רשאית להעניק את שירותיה תוך הבחנה בין נשים וגברים, כשם שאין היא רשאית להעניק את שירותיה תוך הבחנה לפי קריטריון אחר המנוי בסעיף 3 לחוק איסור הפליה [במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 – א.ש.] (ראו: פסק דינו של השופט ע' גרוסקופף, פסקה 4).

3. כעולה מתגובת המשיבים 5-8 לעתירה, נראה כי אלו מסכימים באופן עקרוני עם טענותיהם של העותרים בציינם כי גם לדידם על עיריית רהט להקצות מספר שעות שבועיות לרחצה מעורבת בבריכה העירונית שבתחומה. זאת על רקע הדין הכללי, כללי המשפט המינהלי ופסקי הדין שיצאו מלפני בית משפט זה.

4. חרף צדקתה הלכאורית של העתירה, דינה להידחות על הסף בשל קיומו של סעד חלופי מובהק בדמות פנייה לבית משפט לעניינים מינהליים.

5. הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן: החוק) קובעות את גבולות הגזרה באשר לסמכותם של בתי משפט אלו כטריבונלים שפועלם אמור לייתר את הפנייה לבג"ץ. קביעות כאמור – כך נפסק – יש לפרש בהרחבה כדי להבטיח "שרק עניינים בעלי חשיבות ציבורית כללית יגיעו לפתחו של בית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק" (ראו, למשל: בג"ץ 280/21 האחים מאיה תמ"א 38 בע"מ נ' מועצת העיר פתח תקווה, פסקה 8 (25.2.2021) (להלן: עניין האחים מאיה); בג"ץ 2522/21 גליקסון נ' עיריית ערד, פסקה 5 (9.5.2021)). הוראות סעיף 5(1) בשילוב עם פרט 8(א) לחוק מקנים לבתי המשפט לעניינים מינהליים סמכות לדון בעתירות המכוונות כנגד החלטותיהן של רשויות מקומיות – זאת, ככל שהחלטות אלו אינן טעונות אישור מאת

שר הפנים (אלו מוחרגות מסמכותם של בתי המשפט לעניינים מינהליים רק כשהחלטת שר הפנים מצויה בליבת העתירה אשר באה לתקוף החלטה כאמור).

כפי שהסביר חברי, השופט ע' פוגלמן, בעניין האחים מאיה:

"[...] לפי פרט 8(א) לתוספת הראשונה לחוק, בית המשפט לעניינים מינהליים מוסמך לדון בעתירות המכוונות להחלטות רשויות מקומיות, מלבד "החלטה הטעונה אישור של שר הפנים לפי דין, שעניינה העיקרי של העתירה הוא החלטת שר הפנים". נוסחו של פרט זה תוקן בשנת 2016 באופן שצמצם את קשת המקרים שבהם מוחרגת סמכותו של בית המשפט לעניינים מינהליים לדון בהחלטותיהן של רשויות מקומיות למקרים שבהם עניינה העיקרי של העתירה הוא החלטת שר הפנים לאשר החלטה של רשות מקומית הטעונה אישורו. התיקון האמור נערך כחלק מן המגמה הכללית להרחיב באופן הדרגתי את סמכויותיהם של בתי המשפט לעניינים מינהליים, שבגדרה נקבע בין היתר כי תיחום הסמכות של בתי משפט אלה לדון בהחלטות של רשות מינהלית יערך לאו דווקא על בסיס מיהות מקבל ההחלטה, כי אם בהינתן רגישותה ומורכבותה הציבורית, והשלכות הרוחב הפוטנציאליות שלה. אשר להרחבת תחולתו של פרט 8 לתוספת הראשונה, הוא הרלוונטי לענייננו אנו, נקבע [...] כי התיקון לתוספת מעגן את מבחן העילה הדומיננטית של העתירה [...] במובן זה שבמקרים שבהם מרכז הכובד הוא החלטה של הרשות המקומית – ההליך יידון לפני בית משפט לעניינים מינהליים [...].

תיקון זה עולה בקנה אחד עם הרקע לחקיקת חוק בתי משפט לעניינים מינהליים ותכליותיו. תהליך העברת עניינים מינהליים לדיון לפני בתי המשפט המחוזיים בגדרי החוק התבסס על כמה שיקולים, ובין היתר מורכבות ורגישות הסוגיות הנדונות. במסגרת זאת, אחד העקרונות המנחים להעברת הסמכויות שעליהם מתבסס החוק הוא הסמכת בתי המשפט לעניינים מינהליים לדון בעתירות הקשורות לשלטון המקומי, בשונה מעתירות נגד החלטות בעלות תחולה כלל ארצית. ובהתאם, בתוספות לחוק נכללו עניינים שונים בעלי אופי מוניציפלי [...]. זאת, באופן המבטא את התפיסה שלפיה עניינים של השלטון המקומי אינם מעוררים, במקרה הרגיל, היבטים ציבוריים רגישים המחייבים להעניק לבית המשפט העליון סמכות בלעדית לדון בהם. בנוסף, העברת הדיון לבתי המשפט המחוזיים בסוגיות אלו נועדה לשפר את השירות לאזרח, על ידי הקלת הנגישות לבית המשפט. (ראו: שם, פסקאות 8-9; ההפניות הוסרו וההדגשה הוספה – א.ש.).

6. מרכז הכובד של העתירה דכאן הוא החלטתה הפרטנית של עיריית רהט ביחס לאופן הקצאת שעות הרחצה בבריכה העירונית – החלטה אשר אינה כפופה לאישורו של

שר הפנים. ברי הוא כי סוגיה זו איננה מחייבת דיון תחת האכסדרה של בית משפט זה ביושבו כבית משפט גבוה לצדק – וזאת בשים לב להחלטה בבג"ץ שוקרון, ולעמדת המשיבים 5-8. משכך הוא, אין לנו אלא לקבוע כי הדיון בתקפותה של החלטת עיריית רהט מושא העתירה צריך להתקיים לפני בית המשפט המחוזי באר שבע בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים – ולא לפנינו.

7. לצד האמור, טוב תעשה המשיבה 1 – עיריית רהט – אם תעמיד לנגד עיניה את האמור בפסקאות 2 ו-3 לעיל.

8. העתירה נדחית אפוא בזאת. בנסיבות העניין, לא נעשה צו להוצאות.

ניתן היום, ה' באדר ב' התשפ"ב (8.3.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט